

**T.C.
YARGITAY
Hukuk Genel Kurulu**

ESAS NO : 2021/ (22) 9-485
KARAR NO : 2021/971
KARAR T. : 07.07.2021

T Ü R K M İ L L E T İ A D I N A Y A R G I T A Y İ L A M I

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ: Ankara 19. İş Mahkemesi

TARİHİ : 14/01/2021

NUMARASI : 2020/330 - 2021/7

DAVACI : P.A. vekili Av. M.Ö.G.

DAVALI : A.G. Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş. (D. Tekstil Pazarlama Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. ile birleşen) vekili Av. S.Y.

1. Taraflar arasındaki “işçilik alacağı” davasından dolayı yapılan yargılama sonunda, Ankara 19. İş Mahkemesince verilen davanın kısmen kabulüne ilişkin kararın davacı vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine Yargıtay (Kapatılan) 22. Hukuk Dairesince yapılan inceleme sonunda bozulmuş, mahkemece Özel Daire bozma kararına karşı direnilmiştir.
2. Direnme kararı davacı vekili tarafından temyiz edilmiştir.
3. Hukuk Genel Kurulunca dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü:

I. YARGILAMA SÜRECİ

Davacı İstemi:

4. Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin 01.11.2005 tarihinden itibaren davalı işveren nezdinde mağaza satış elemanı olarak çalıştığını, iş sözleşmesinin işveren tarafından mağazanın kapanması gerekçe gösterilerek 21.06.2012 tarihinde haksız şekilde feshedildiğini, primlerinin 12.11.2012 tarihine kadar ödendiğini ancak geçmiş yıllarda da hak kazandığı primlerin düzensiz ödendiğini, ücretinin 800 TL olduğunu, ücretlerinin banka hesabına yatırıldığını, yıllık ücretli izin alacağı bulunduğunu, fazla çalışma yapıp iki haftada bir gün olmak üzere hafta tatili kullandığını, resmî bayramlarda çalışıp dini bayramlarda bir gün izin kullandığını ileri sürerek fazlaya dair hakları saklı kalmak kaydı ile kıdem ve ihbar tazminatları ile fazla çalışma, yıllık izin ve ulusal bayram genel tatil alacaklarının davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

Davalı Cevabı:

5. Davalı vekili cevap dilekçesinde; davacının müvekkili şirkette 05.10.2005 tarihinden 12.11.2012 tarihine kadar aralıklarla çalıştığını, 12.11.2012 tarihinde istifa etmek suretiyle işten

ayrıldığını, fazla çalışması bulunmadığını herhangi bir şekilde fazla çalışma yapmış ise ücretlerinin ödendiğini, her hafta izin kullandığını, ücrete ilişkin beyanının da fahiş olduğunu, asgari ücretle çalıştığını belirterek davanın reddi gerektiğini savunmuştur.

Mahkeme Kararı:

6. Ankara 19. İş Mahkemesinin 30.10.2014 tarihli ve 2013/170 E., 2014/1101 K. sayılı kararı ile; dava konusu olan ihbar tazminatı, kıdem tazminatı ve yıllık izin ücreti alacağının belirlenebilir nitelikte olduğu, bu bağlamda davacının alacağın belirli olmasına rağmen belirsiz alacak davası açmasında hukukî yararı bulunmadığı, davacının fazla çalışma yapıp, ulusal bayram ve genel tatil günlerinde çalıştığının ise tanık beyanları ve tüm dosya kapsamından anlaşıldığı gerekçesiyle kıdem ve ihbar tazminatı ile yıllık izin alacağına ilişkin davanın hukukî yarar yokluğu nedeniyle reddine, davacının fazlaya ilişkin hakları saklı tutulmak kaydıyla diğer talepleri yönünden davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Özel Daire Bozma Kararı:

7. Ankara 19. İş Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

8. Yargıtay (Kapatılan) 22. Hukuk Dairesinin 05.05.2016 tarihli ve 2015/7480 E., 2016/13554 K. sayılı kararı ile; davacının sair temyiz itirazlarının reddine karar verildikten sonra, "... 2- Uyuşmazlık davanın niteliği üzerinde toplanmaktadır.

...Somut olayda, uyuşmazlık konusu olan kıdem ve ihbar tazminatı ile izin alacağının tahsiline ilişkin dava asgari bir miktar gösterilerek açılmıştır. Mahkemece, alacakların belirlenebilir nitelikte olduğu belirsiz alacak davası açılmasında hukuki yarar bulunmadığı gerekçesi ile reddine karar verilmiştir. Belirsiz alacak davası istisnai bir dava türü olup, bunun dava dilekçesinde açıkça belirtilmemiş olması ve kısmi olarak açıldığının dava dilekçesinden anlaşılmış olması karşısında, davanın kısmi dava olarak açıldığının kabulü zorunludur. 6100 sayılı Kanun'un 109/1. maddesi gereğince talep konusunun niteliği itibari ile bölünebildiği durumlarda sadece bir kısmının dava yolu ile ileri sürülmesi mümkün olup işin esasına girilerek oluşacak sonuç dairesinde karar verilmesi gerekirken, yazılı gerekçe ile davanın hukuki yarar yokluğundan reddedilmesi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir..." gerekçesiyle hükmün bozulmasına karar verilmiştir.

Direnme Kararı:

9. Ankara 19. İş Mahkemesinin 22.09.2016 tarihli ve 2016/419 E., 2016/621 K. sayılı kararı ile; çalışma gün ve saatlerine ilişkin ücret alacağı davası ile iş sözleşmesinin feshinden kaynaklanan tazminat davasının belirsiz alacak davası olarak kabul edilmesinin mümkün olmadığı, akli melekeleri yerinde olup işlem tasarruf yetkisi olan aynı zamanda kanunu bilmekle mükellef tutulan bir işçinin, aldığı ücret tutarını, yapmış olduğu çalışma gün ve saatlerini, kullandığı izin sürelerini, akdin sona eriş sebebinin bilmemesinin olanaksız olduğu, böyle olunca çalışma gün ve saatlerine ilişkin kayıtların işverence tutulmuş olmasının da sonucu değiştirmeyeceği, şahit anlatımlarına dayanılarak hesaplanacak çalışma gün ve saati karşılığı ücret alacağından yapılan indirimin ise Borçlar Kanunu'nun 50., 51. ve 56. maddeleri uyarınca yapılması gereken takdiri bir indirim olmadığı, Yargıtayın yerleşik uygulaması sonucu çalışma gün ve saatlerine ilişkin alacak tutarlarından yukarıda belirtilen nedenlerle %30 oranında indirim yapılıyor olmasının da davayı belirsiz dava hâline getirmeyeceği, işçinin, çalışmasının karşılığı ücretten daha fazla ücret alması gerektiği yönünde iddiası yok ise, ücreti bordrolara yansımamış olsa dahi açacağı tüm işçilik alacaklarına ilişkin davaların tamamının belirli dava olarak nitelendirilmesi gerektiği, belirtilen nedenlerle, öte yandan 30.10.2014 tarihli davacı vekili beyanından eldeki davanın belirsiz alacak davası olarak açıldığının anlaşıldığı gerekçeleriyle direnme kararı verilmiştir.

10. Direnme kararı süresi içinde davacı vekili tarafından temyiz edilmiştir.
11. Hukuk Genel Kurulunun 13.02.2020 tarihli ve 2017/22-2505 E., 2020/147 K. sayılı kararı ile, "... davalı Delta T. Paz. San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin ticaret sicil kayıtlarından 10.04.2013 tarihinde tescil edilerek birleşme nedeniyle sicil kaydının terkin edildiği, mahkemece Özel Daire bozma kararı ve duruşma günün tebliğinin davalı şirketin birleştiği A.G. Tekstil San. Tic. A.Ş.'nin önceki adresine çıkarıldığı ve şirketin belirtilen adresten taşındığı belirtilerek tebligatın iade olunduğu anlaşılmaktadır.
44. Şu durumda, mahkemece, bozma kararı ve bozma sonrası duruşma günü A.G. Tekstil San. Tic. A.Ş.'nin en son güncel adresine usulünce tebliğ edilmeden ve taraf teşkili sağlanmadan duruşma açılarak, davalının yokluğunda ve onun savunma hakkını kısıtlar biçimde yargılama yapıp direnme kararı verilmesi usul ve yasaya aykırıdır.
45. Mahkemece yapılacak iş; Özel Daire bozma kararı ile duruşma gününün 7201 sayılı Kanun hükümlerine uygun olarak davalıya yöntemince tebliği ile taraf teşkilinin sağlanması ve ancak bu usulî eksiklik tamamlandıktan sonra bir karar vermektir.
46. Şu hâle göre, direnme kararı sair yönler incelenmeksizin usulen bozulmalıdır..." gerekçesiyle hükmün bozulmasına karar verilmiştir.
12. Ankara 19. İş Mahkemesinin 14.01.2021 tarihli ve 2020/330 E., 2021/7 K. sayılı kararı ile; somut olayda kıdem, ihbar tazminatı ile yıllık izin ücretinin belirsiz alacak davasına konu olamayacağı yönündeki Özel Daire bozma kararına yönelik Hukuk Genel Kurulunun usul bozması öncesinde verilen gerekçelerle direnme kararı verilmiştir.

Direnme Kararının Temyizi:

13. Direnme kararı süresi içinde davacı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

II. UYUŞMAZLIK

14. Direnme yolu ile Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık; mahkemece belirsiz alacak davasına konu edilemeyeceğinden hukukî yarar yokluğu nedeniyle reddine karar verilen kıdem ve ihbar tazminatları ile yıllık izin ücreti alacağına ilişkin davanın belirsiz alacak mı yahut kısmi dava olarak mı açıldığı noktasında toplanmaktadır.

III. GEREKÇE

15. Uyuşmazlığın çözümü için öncelikle "belirsiz alacak davası" ve "kısmi dava" ile ilgili açıklama yapılmasında yarar vardır.
16. 01.10.2011 tarihinde yürürlüğe giren 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (HMK)'nın 107. maddesiyle mülga 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nda (HUMK) yer almayan yeni bir dava türü olarak belirsiz alacak ve tespit davası kabul edilmiştir.
17. Davanın açıldığı tarihte yürürlükte olan 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 107. maddesinde "Belirsiz alacak ve tespit davası" başlığı ile yer alan;
- "1- Davanın açıldığı tarihte alacağın miktarını yahut değerini tam ve kesin olarak belirleyebilmesinin kendisinden beklenemeyeceği veya bunun imkânsız olduğu hâllerde, alacaklı, hukuki ilişkiyi ve asgari bir miktar ya da değeri belirtmek suretiyle belirsiz alacak davası açabilir.
- 2- Karşı tarafın verdiği bilgi veya tahkikat sonucu alacağın miktarı veya değerinin tam ve kesin olarak belirlenebilmesinin mümkün olduğu anda davacı, iddianın genişletilmesi yasağına tabi olmaksızın davanın başında belirtmiş olduğu talebini artırabilir.
- 3- Ayrıca, kısmi eda davasının açılabilirdiği hâllerde, tespit davası da açılabilir ve bu durumda hukuki yararın var olduğu kabul edilir" şeklindeki hüküm ile düzenlenmiştir.
18. Daha sonra 28.07.2020 tarihli ve 31199 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7251 Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanunu'nun (7251 sayılı Kanun) 7. maddesi ile başlığı ile ikinci ve üçüncü

fıkralarında değişiklik yapılmıştır.

19. 7251 Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanunu'nun 7. maddesiyle değişik HMK'nın 107. maddesi "Belirsiz alacak davası" başlığı ile ; "(1) Davanın açıldığı tarihte alacağın miktarını yahut değerini tam ve kesin olarak belirleyebilmesinin kendisinden beklenemeyeceği veya bunun imkânsız olduğu hâllerde, alacaklı, hukuki ilişkiyi ve asgari bir miktar ya da değeri belirtmek suretiyle belirsiz alacak davası açabilir.

(2) (Değişik:22/7/2020-7251/7 md.) Karşı tarafın verdiği bilgi veya tahkikat sonucu alacağın miktarı veya değerinin tam ve kesin olarak belirlenebilmesi mümkün olduğunda, hâkim tarafından tahkikat sona ermeden verilecek iki haftalık kesin süre içinde davacı, iddianın genişletilmesi yasağına tabi olmaksızın talebini tam ve kesin olarak belirleyebilir. Aksi takdirde dava, talep sonucunda belirtilen miktar veya değer üzerinden görülüp karara bağlanır.

(3) (Mülga:22/7/2020-7251/7 md.)" şeklindedir.

20. Hükümet tasarısında yer almayan belirsiz alacak davasını düzenleyen 107. maddede, Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonu tarafından esasen baştan miktar veya değeri tam tespit edilemeyen bir alacakla ilgili hak arama durumunda olan kişinin, hukuk sisteminde karşılaştığı güçlüklerin bertaraf edilerek hak arama özgürlüğü çerçevesinde mümkün olduğunca en geniş şekilde korunmasının sağlanması gerekçesi ile ihdas edilmiş ve kanunlaşmıştır.

21. Davanın belirsiz alacak davası türünde açılabilmesi için, davanın açıldığı tarih itibarıyla uyuşmazlığa konu alacağın miktar veya değerinin tam ve kesin olarak davacı tarafça belirlenememesi gereklidir. Belirleyememe hâli, davacının gerekli dikkat ve özeni göstermesine rağmen, miktar veya değer belirlenmesinin kendisinden gerçekten beklenilmemesi durumuna ya da objektif olarak imkânsızlığa dayanmalıdır.

22. Madde gerekçesinde; "Bu davanın kabul edilmesinin artık salt hukukî korumanın ötesine geçilerek "etkin hukukî koruma"nın gündeme gelmiş olmasının da bunu gerektirdiği belirtildiği gibi, hak arama durumunda olan kişi, talepte bulunacağı hukukî ilişkiyi, muhatabını ve bu ilişkiden dolayı talep edeceği miktarı asgarî olarak bilmesine ve tespit edebilmesine rağmen, alacağının tamamını tam olarak tespit edemeyebilecektir. Belirsiz alacak ve tespit davalarına ilişkin hükümlerin mukayeseli hukukta da yer aldığı dikkate alınarak, davanın açıldığı tarihte alacağın miktarını yahut değerini tam ve kesin olarak belirleyebilmesinin kendisinden beklenemeyeceği veya bunun imkânsız olduğu hâllerde, alacaklının, hukukî ilişki ile asgarî bir miktar ya da değer belirterek belirsiz alacak davası açabilmesi kabul edilmiştir. Alacaklının bu tür bir dava açması için, dava açacağı miktar ya da değeri tam ve kesin olarak gerçekten belirlemesi mümkün olmamalı ya da bu objektif olarak imkânsız olmalıdır. Belirsiz alacak veya tespit davası açıldıktan sonra, yargılamanın ilerleyen aşamalarında, karşı tarafın verdiği bilgiler ve sunduğu delillerle ya da delillerin incelenmesi ve tahkikat işlemleri sonucu (örneğin, bilirkişi ya da keşif incelemesi sonrası), baştan belirsiz olan alacak belirli hâle gelmişse, davacının, iddianın genişletilmesi yasağına tabi olmaksızın davanın başında belirtmiş olduğu talebini artırabilmesi benimsenmiştir. Miktarı belirsiz alacaklarda zamanaşımının dolmasına çok kısa sürenin var olduğu hâllerde yalnızca tespit yahut kısmi eda ile birlikte tespit davasının açılacağı genel olarak kabul edilmektedir. Alacaklı, yalnızca eda davası veya yalnızca tespit davası yahut kısmi eda ile birlikte külli tespit davası açabilme seçeneklerine sahiptir. Hak arama özgürlüğünün (Any.m.36, İHAS.m.6) özünde varolan bu seçenekler, yasa veya içtihat yoluyla yasaklanamaz. Esasen tam veya kısmi olmasına bakılmaksızın her eda davasının temelinde bir külli tespit unsuru vardır. Başka deyimle eda hükmünde tertip olunan her durumun arkasında sorumluluk saptanmasını içeren bir zorunlu ön tespit kabulü mevcuttur" şeklindeki açıklamayla, alacağın belirsiz olup olmadığı ile ilgili olarak bazı kıstaslar kabul edilmiştir.

23. Bu kıstaslar, davanın açıldığı tarihte alacağın miktarını yahut değerini tam ve kesin olarak belirleyebilmesinin; i- Davacının kendisinden beklenememesi,

- ii- Bunun olanaksız olması,
- iii- Açıkça karşı tarafın verdiği bilgi veya tahkikat sonucu alacağın miktarı ve değerinin tam ve kesin olarak belirlenebilmesinin mümkün olması olarak belirtilmektedir.

24. Alacağın yalnızca bir bölümü için açılan davaya ise kısmi dava denir. Bir davanın kısmi dava olarak nitelendirilebilmesi için, alacağın tümünün aynı hukukî ilişkiden doğmuş olması ve alacağın şimdilik belirli bir kesiminin dava edilmesi gerekir. Diğer bir söyleyişle, bir alacak hakkında daha fazla bir miktar için tam dava açma imkânı bulunmasına rağmen, alacağın bir kesimi için açılan davaya kısmi dava denir.

25. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 109. maddesinde kısmi dava türü düzenlenmiştir. Bu maddeye göre;

“Kısmi dava

MADDE 109- (1) Talep konusunun niteliği itibarıyla bölünebilir olduğu durumlarda, sadece bir kısmı da dava yoluyla ileri sürülebilir.

(2) (Mülga: 1/4/2015-6644/4 md.)

(3) Dava açılırken, talep konusunun kalan kısmından açıkça feragat edilmiş olması hâli dışında, kısmi dava açılması, talep konusunun geri kalan kısmından feragat edildiği anlamına gelmez”.

26. Kısmi dava açılabilmesi için talep konusunun bölünebilir olması gerekli olup, açılan davanın kısmi dava olduğunun dava dilekçesinde açıkça yazılması gerekmez. Dava dilekçesindeki açıklamalardan davacının alacağının daha fazla olduğu anlaşılıyor ve istem bölümünde “fazlaya ilişkin haklarını saklı tutması” ya da “alacağın şimdilik şu kadarını dava ediyorum” şeklinde bir ifadeye yer verilmiş ise, bu husus, davanın kısmi dava olarak kabulü için yeterli sayılmaktadır (Hukuk Genel Kurulunun 02.04.2003 tarihli ve 2003/4-260 E., 2003/271 K. sayılı kararı; ayrıca bkz., Pekcanitez, H.: Medeni Usul Hukuku, C.II, 15. baskı, İstanbul 2017, s.1000).

27. Nitekim aynı ilkeler, Hukuk Genel Kurulunun 16.05.2019 tarihli ve 2016/22-1166 E., 2019/576 K., sayılı kararında da benimsenmiştir.

28. Mülga 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nda açıkça kısmi dava düzenlenmediği hâlde, söz konusu Kanun'un yürürlükte olduğu dönemde de kısmi dava açılması mümkün bulunmaktaydı. Çünkü, alacak hakkının bir bölümünün dava edilip geriye kalan kısmının ikinci bir dava ile istenmesini engelleyen bir hüküm bulunmamaktaydı.

29. Bu ilke ve açıklamalar ışığında somut olay değerlendirildiğinde; davacı vekili dava dilekçesinde “fazlaya ilişkin haklarımız saklı kalmak üzere” şeklinde beyanda bulunarak 1.000 TL ihbar tazminatı, 1.000 TL kıdem tazminatı, 100 TL fazla çalışma ücreti, 100 TL yıllık izin ücreti ve 100 TL ulusal bayram ve genel tatil ücreti talebinde bulunmuştur. Dava dilekçesinde davanın belirsiz alacak davası şeklinde açıldığına dair bir beyan bulunmamaktadır.

30. Belirsiz alacak davası niteliği gereği istisnai bir dava türü olmakla davasını belirsiz alacak davası olarak açan kişi bunu açıkça dilekçesinde belirtmelidir.

31. Her ne kadar 30.10.2014 tarihli duruşmada davacı vekili “davamız belirsiz alacak davasıdır” şeklinde beyanda bulunmuş ise de; davanın türünün bu şekilde değiştirilmesine imkân bulunmamaktadır.

32. Sonuç itibarıyla davanın kısmi dava şeklinde açıldığı sabittir.

33. Hâl böyle olunca, Hukuk Genel Kurulunca da benimsenen Özel Daire bozma kararına uyulmak gerekirken, önceki kararda direnilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

34. Bu nedenle direnme kararı bozulmalıdır.

IV. SONUÇ:

Açıklanan nedenlerle;

Davacı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile direnme kararının Özel Daire bozma kararında

gösterilen nedenlerden dolayı 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun Geçici 3. maddesine göre uygulanmakta olan 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 429. maddesi gereğince BOZULMASINA,

İstek hâlinde temyiz peşin harcının yatırana geri verilmesine,

Karar düzeltme yolu kapalı olmak üzere 07.07.2021 tarihinde oy birliği ile kesin olarak karar verildi.